

РЕЧ НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ЮНКЕР ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЪЮЗА, 2017 г.

Предложения за бъдещето на Европа, които
могат да бъдат осъществени въз основа на Договора
от Лисабон

В своята реч за състоянието на Съюза, произнесена на 13 септември 2017 г., председателят Юнкер изложи своето становище за бъдещето на Европа в периода до 2025 г. В настоящия информационен документ се обяснява как предложенията на председателя Юнкер могат да бъдат осъществени, като се използва пълноценно потенциалът на Договора от Лисабон. Заедно с речта за състоянието на Съюза председателят на Комисията Юнкер представи подробно писмо за намеренията с конкретни законодателни и незаконодателни предложения за начините на осъществяване на инициативите, обявени в неговата реч. Осъществяването на тези предложения ще бъде започнато от Комисията през 2017/2018 г. и те се отнасят за периода до 2025 г., като изборите за Европейски парламент през май/юни 2019 г. ще бъдат взети предвид като важна среща с демокрацията за Европейския съюз.

Реч на председателя Юнкер за състоянието на Съюза, 13 септември 2017 г.

Обяснение

ГЛАСУВАНЕ С КВАЛИФИЦИРАНО МНОЗИНСТВО ПО ВЪПРОСИТЕ НА ЕДИННИЯ ПАЗАР

„Искам решенията във връзка с важни въпроси, свързани с единния пазар, да се вземат по-често и по-лесно в Съвета с квалифицирано мнозинство и в тях да участва равноправно Европейският парламент.“

Инициативи, отнасящи се за периода до 2025 г. и посочени в писмото за намерения на председателя Юнкер от 13 септември 2017 г.

„Съобщение относно възможността за допълнително увеличаване на използването на гласуването с квалифицирано мнозинство и на обикновената законодателна процедура по въпросите на вътрешния пазар на основание член 48, параграф 7 от ДЕС.“

ЕНЕРГЕТИКА

Член 192, параграф 2 от ДФЕС предвижда възможността за прилагане на обикновената законодателна процедура при приемането на разпоредби с предимно фискален характер, включително мерки, които съществено влияят върху избора на държавите членки между различни енергоизточници и общата структура на тяхното енергоснабдяване. За реализирането на тази възможност е необходимо постигане на съгласие в Съвета с единодушие въз основа на предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент.

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ

Понастоящем в конкретни области на социалната политика се изисква единодушие. Сред тях са закрилата на работниците при прекратяване на трудовия договор, колективната защита на интересите на работниците и работодателите и условията за наемане на работа на законни мигранти от трети страни. **Член 153, параграф 2 от ДФЕС** позволява преминаване към прилагане на обикновената законодателна процедура спрямо тези три области, ако за тази цел Съветът вземе решение с единодушие по предложение на Европейската комисия и след консултация с Европейския парламент.

ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Член 48, параграф 7 от ДЕС — общата клауза за преход — позволява да се премине от гласуване с единодушие към гласуване с квалифицирано мнозинство или от специална законодателна процедура към обикновена законодателна процедура. Не са необходими ратификации на национално равнище, но инициативата може да бъде спряна, ако един национален парламент наложи вето. Не е необходимо преминаването към гласуване с квалифицирано мнозинство по въпроси, свързани с данъчното облагане, да се извърши наведнъж, това преминаване може да се извърши по отделни въпроси, теми или видове ставки.

За да се използва **член 48, параграф 7 от ДЕС**, трябва да бъдат изпълнени следните условия:

- Европейският съвет уведомява националните парламенти за

Реч на председателя Юнкер за състоянието на Съюза, 13 септември 2017 г.

Обяснение

- намерението си да приложи клаузата за преход;
- националните парламенти разполагат с 6 месеца, за да представят възражения и ако дори един от националните парламенти възрази, инициативата не може да бъде приета от Съвета;
- от Европейският парламент се изисква да даде одобрение, като се произнесе с мнозинство от съставляващите го членове;
- Европейският съвет приема решение с единодушие.

ГЛАСУВАНЕ С КВАЛИФИЦИРАНО МНОЗИНСТВО В ОБЛАСТТА НА ВЪНШНАТА ПОЛИТИКА

„Бих искал държавите членки да преценят кои решения в областта на външната политика биха могли да преминат от гласуване с единодушие към гласуване с квалифицирано мнозинство.“

Инициативи, отнасящи се за периода до 2025 г. и посочени в писмото за намерения на председателя Юнкер от 13 септември 2017 г.

„Съобщение относно възможността за допълнително увеличаване на използването на гласуването с квалифицирано мнозинство по въпросите на общата външна политика на основание член 31, параграф 3 от ДЕС.“

Член 31, параграф 3 от ДЕС предвижда възможността за преминаване към гласуване с квалифицирано мнозинство по въпроси на общата външна политика. За да се приложи тази клауза, е необходимо Европейският съвет да вземе решение с единодушие. Клаузата не се прилага за решенията, отнасящи се до военни въпроси или до отбраната.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПРОКУРАТУРА НА ЗАДАЧАТА ДА СЕ БОРИ СРЕЩУ ТЕРОРИЗМА

Смятам също, че са налице убедителни аргументи в полза на това да възложим на новата Европейска прокуратура задачата да разследва трансгранични престъпления, свързани с тероризъм.

Инициативи, отнасящи се за периода до 2025 г. и посочени в писмото за намерения на председателя Юнкер от 13 септември 2017 г.

„Съобщение относно възможно разширяване на задачите на новата Европейска прокуратура с цел включване сред тях на борбата срещу тероризма въз основа на член 86, параграф 4 от ДФЕС.“

Член 86, параграф 4 от ДФЕС предвижда възможността за разширяване на правомощията на Европейската прокуратура, които първоначално бяха ограничени до борбата срещу измамите, засягащи бюджета на ЕС, така че те да включват наказателното преследване на трансгранични терористични престъпления.

За целта се изисква единодушно решение на Европейския съвет след одобрение от Европейския парламент и след консултация с Европейската комисия.

Реч на председателя Юнкер за състоянието на Съюза, 13 септември 2017 г.

Обяснение

€ ЗАСИЛВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И ПАРИЧЕН СЪЮЗ

„Смятам, че постепенно ЕМС трябва да се превърне в европейски валутен фонд, който обаче трябва да бъде здраво закотвен в правилата и правомощията на Европейския съюз.“

Инициативи, отнасящи се за периода до 2025 г. и посочени в писмото за намерения на председателя Юнкер от 13 септември 2017 г.

- Преобразуване на Европейския механизъм за стабилност в Европейски валутен фонд
- Създаване на специален бюджет ред за еврозоната в рамките на бюджета на ЕС, осигуряващ четири функции: 1) подпомагане на структурните реформи, 2) стабилизираща функция, 3) предпазен механизъм за банковия съюз и 4) инструмент за конвергенция за предоставяне на предприемчивостна помощ на държавите членки извън еврозоната
- Интегриране на същността на Договора за стабилност, координация и управление в икономическия и паричен съюз в правото на ЕС

ЕВРОПЕЙСКИ ВАЛУТЕН ФОНД

На 6 декември Комисията ще направи предложение за трансформиране на Европейския механизъм за стабилност в Европейски валутен фонд, чиято уредба почива на правната рамка на Съюза, въз основа на **член 352 от ДФЕС**.

БЮДЖЕТЕН РЕД ЗА ЕВРОЗОНАТА В РАМКИТЕ НА БЮДЖЕТА НА ЕС

Комисията ще предложи такъв бюджетен ред за еврозоната в контекста на обичайната бюджетна процедура в рамките на Договорите чрез коригиращ бюджет.

СТАБИЛНОСТ, КООРДИНАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ

Член 16 от Договора за стабилност, координация и управление в Икономическия и паричен съюз, който влезе в сила през януари 2013 г., след като бе ратифициран от подписалите го държави членки (всички държави членки, с изключение на Обединеното кралство, Чешката република и Хърватия, подписаха този договор), предвижда, че основните положения на този договор трябва да бъдат включени в правната рамка на Европейския съюз до 2018 г.

Както бе посочено в писмото за намеренията на председателя Юнкер, Комисията ще направи предложение по този въпрос на основание **член 126, параграф 14 от ДФЕС**, като вземе предвид гъвкавостта, която е заложила в Пакта за стабилност и растеж от януари 2015 г. насам.

МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА

„Важен елемент ще бъдат плановете за бюджета, които Комисията ще представи през май 2018 г. И в тази сфера ще разполагаме с избор: да прилагаме амбициите на Европейския съюз в строгите рамки на съществуващия бюджет или да увеличим бюджетния капацитет на Европейския съюз, така че да може да осъществи по-добре своите амбиции. Аз подкрепям втория вариант.“

През май 2018 г. Комисията ще направи предложение за нова многогодишна финансова рамка за периода след 2020 г. на основание **член 312, параграф 2 от ДФЕС**.

Реч на председателя Юнкер за състоянието на Съюза, 13 септември 2017 г.

Обяснение

ПРЕМИНАВАНЕ КЪМ ЦЯЛОСТЕН СЪЮЗ ЗА ОТБРАНА

„Бих искал да положим допълнителни усилия във връзка с въпросите в областта на отбраната. Предстои създаването на нов Европейски фонд за отбрана, както и установяването на постоянно структурирано сътрудничество по въпросите на отбраната. Трябва до 2025 г. да сме установили пълноценен Европейски съюз за отбрана.“

ПОСТОЯННО СТРУКТУРИРАНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 42, параграф 6 от ДЕС предвижда възможността група държави, споделящи сходни възгледи и разполагащи с необходимите оперативни способности, да осъществят преход към следващото ниво на европейска отбрана, преминавайки от съществуващото в момента фрагментирано военно сътрудничество, основаващо се на двустранни и многостранни споразумения в тази област, към по-ефективни форми на интеграция в областта на отбраната.

СЪЮЗ С ОБЩА ОБРАНА

Член 42, параграф 2 от ДЕС предвижда постепенното определяне на обща политика на отбрана на Съюза. Тя ще доведе до Съюз с обща отбрана от момента, в който Европейският съвет вземе това решение, като действа с единодушие. Тази политика ще зачита изцяло всички задължения на държавите членки към НАТО.

ЗАВЪРШВАНЕ НА ИЗГРАЖДАНЕТО НА ШЕНГЕНСКОТО ПРОСТРАНСТВО

„Ако искаме да защитим външните си граници подобаващо, така че да ги укрепим допълнително, трябва незабавно да отворим Шенгенското пространство за свободно движение за България и Румъния.“

„Трябва да позволим и на Хърватия да стане пълноправен член на Шенген, след като се изпълнят всички критерии.“

Решенията за разширяване на Шенгенското пространство трябва да бъдат взети въз основа на **Протокол № 19 към Договорите, отнасящ се до достиженията на правото от Шенген**, с единодушие от всички държави членки в Съвета след положителна оценка за изпълнението на критериите за присъединяване, дадена от Европейската комисия. Комисията представи положителни оценки за България и Румъния през 2009 г. и 2010 г., което е доказателство, че и двете държави отговарят на необходимите условия, за да се присъединят към Шенгенското пространство. Ето защо Комисията подкрепя пълното присъединяване на тези две държави членки към Шенгенското пространство.

Оценката на напредъка на Хърватия към изпълнението на необходимите условия за присъединяване към Шенгенското пространство бе проведена през 2016 г. По отношение на някои области Хърватия вече отговаря на необходимите условия, докато в други области са необходими допълнителни подобрения. Все още предстои да бъде завършена оценката на Шенгенската информационна система до октомври 2017 г., а през ноември 2017 г. ще бъде извършен нов преглед в областта на външните граници. След като всички условия са изпълнени, Комисията ще представи на Съвета предложение за присъединяването на Хърватия към Шенгенското пространство.

Реч на председателя Юнкер за състоянието на Съюза, 13 септември 2017 г.

Обяснение

ЗАВЪРШВАНЕ НА ИЗГРАЖДАНЕТО НА ЕВРОЗОНАТА

„Еврото е замислено като единна валута на Европейския съюз в неговата цялост. С изключение само на две държави членки, от всички останали се изисква да се присъединят към еврозоната и те имат правото да го направят веднага щом изпълнят условията.“

Всички държави членки с изключение на две (Дания и Обединеното кралство) трябва да приемат еврото и да станат част от еврозоната. Освен това шестнадесет държави членки (Белгия, България, Германия, Гърция, Испания, Италия, Кипър, Литва, Люксембург, Унгария, Малта, Австрия, Португалия, Румъния, Словения и Словакия) изрично са заявили, че еврото е паричната единица на Европейския съюз в **Декларация № 52 към ДФЕС**.

България, Хърватия, Чешката република, Унгария, Полша, Румъния и Швеция все още не са част от еврозоната, но по силата на Договорите са задължени да се присъединят към еврозоната, след като изпълнят критериите. Те се наричат „държави членки с дерогация“. Тази дерогация е временна и ще бъде премахната веднага щом бъдат изпълнени критериите за конвергенция, определени в **член 140, параграф 1 от ДФЕС**.

Държавите биват оценявани на всеки две години от Европейската комисия и Европейската централна банка относно това дали изпълняват критериите. Следващата оценка ще бъде извършена през май 2018 г.

ЗАВЪРШВАНЕ НА ИЗГРАЖДАНЕТО НА БАНКОВИЯ СЪЮЗ

„Ако искаме банките да действат при еднакви правила и под еднакъв надзор в целия континент, трябва да насърчим всички държави членки да се присъединят към банковия съюз.“

Банковият съюз се състои от всички държави от еврозоната и от държавите — членки на ЕС, които желаят да участват в него. Всички държави, които приемат еврото в бъдеще, автоматично ще стават членове на банковия съюз.

Държавите членки извън еврозоната могат да се присъединят към банковия съюз чрез установяване на тясно сътрудничество с Европейската централна банка, в нейното качество на надзорен орган, в рамките на единния надзорен механизъм. Такова тясно

се установява посредством решение на Европейската централна банка след уведомяване от съответната държава членка извън еврозоната и при условие че в тази държава се изпълняват строги условия по отношение на обмена на информация и на обвързващия характер на мерките по надзор.

През лятото на 2017 г. в Дания и Швеция започнаха национални обсъждания относно присъединяването към банковия съюз.

Реч на председателя Юнкер за състоянието на Съюза, 13 септември 2017 г.

Обяснение

РАЗШИРЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

„Ако искаме в съседните региони да има по-голяма стабилност, трябва също така да запазим надеждна перспективата за разширяване за държавите от Западните Балкани.“

Инициативи, отнасящи се за периода до 2025 г. и посочени в писмото за намерения на председателя Юнкер от 13 септември 2017 г.

„Стратегия за успешното присъединяване към ЕС на Сърбия и Черна гора като водещи кандидати от Западните Балкани (февруари 2018 г.).“

Съгласно **член 49 от ДЕС** всяка европейска държава, която зачита ценностите на ЕС и се ангажира да ги насърчава, може да кандидатства за членство в ЕС. Когато бъдат приключени преговорите по всички глави, редът и условията за присъединяването — включително евентуални предпазни клаузи и преходни разпоредби — се включват в договор за присъединяване между държавите — членки на ЕС, и държавата кандидатка.

Договорът за присъединяване може да бъде подписан едва след като Парламентът даде одобрението си и Съветът се произнесе с единодушие в полза на присъединяването. След това договорът подлежи на ратификация от всички държави — членки на ЕС, съгласно съответните им конституционни изисквания (т.е. ратификация от парламента или референдум).

Черна гора и Сърбия са определени от Комисията като водещи кандидати, тъй като понастоящем те са единствените кандидати от Западните Балкани, започнали преговори за присъединяване. ЕС ще продължи и ще засили ангажимента си към всички партньори в Западните Балкани с цел да ги подпомогне по техния път към членството.

ЗАПАЗВАНЕ НА ВОДЕЩИТЕ КАНДИДАТИ

„Ако искаме да укрепим демокрацията в Европа, не трябва да се отказваме от малкия демократичен напредък, постигнат с излъчването на водещи кандидати, т. нар. Spitzenkandidaten.“ Бих искал този опит да се затвърди.“

В **член 17, параграф 7 от ДЕС** е посочено, че Европейският съвет трябва да вземе предвид изборите за Европейски парламент, когато прави предложение за нов председател на Европейската комисия. Европейският съвет взема решението си с квалифицирано мнозинство, след което кандидатът трябва да бъде избран от Европейския парламент с мнозинство от неговите членове.

Този подход беше възприет след европейските избори през 2014 г., след което председателят Юнкер — като водещ кандидат на политическата група с най-голям брой гласове — бе предложен от Европейския съвет и избран от Европейския парламент за председател на Европейската комисия.

Реч на председателя Юнкер за състоянието на Съюза, 13 септември 2017 г.

Обяснение

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ЛИСТИ

„Привърженник съм и на идеята да имаме транснационални листи на европейските избори, въпреки че ми е известно, че това е идея, срещу която немалка част от вас възразяват.“

На основание **член 14, параграф 2 от ДЕС**, точният състав на Европейския парламент трябва да се приеме с единодушно решение на Европейския съвет. Последното решение за определяне на състава на Парламента бе прието през юни 2013 г., в периода на подготовката за присъединяване на Хърватия като 28-ата държава — членка на ЕС.

Реализирането на идеята за транснационални листи ще изисква ратификация от всички държави членки. Релевантната разпоредба за създаването на транснационални листи или за извършване на каквито и да било други промени в уредбата на изборите за Европейски парламент е **член 223, параграф 1 от ДФЕС**.

Съветът с единодушие, след получаване на одобрение от мнозинството от членовете на Европейския парламент, може да установи нови разпоредби за начина, по който се избират членовете на Европейския парламент. Тези разпоредби ще влязат в сила само след като всяка държава членка ратифицира промените в съответствие с своите конституционни изисквания.

Това е единствената идея в речта на председателя Юнкер, която не изисква промяна на Договора, а ратификация от всички държави членки. Ето защо председателят Юнкер изрази само предпочитание към тази идея.

ПОСТИГАНЕТО НА ПОВЕЧЕ ЕФЕКТИВНОСТ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ЕС

„Призовавам за ефективност. Комисарят по икономическите въпроси — който в идеалния случай би бил и заместник-председател — трябва да изпълнява ролята на икономически и финансов министър. Той трябва също така да председателства Еврогрупата.“

„Европа ще функционира по-добре, ако длъжността на председателя на Европейския съвет и тази на председателя на Европейската комисия се слепят.“

Инициативи, отнасящи се за периода до 2025 г. и посочени в писмото за намерения на председателя Юнкер от 13 септември 2017 г.

СЛИВАНЕ НА ФУНКЦИИТЕ НА ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА И ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ЕВРОГРУПАТА

Член 2 от Протокол № 14 към Договора от Лисабон предвижда, че председателят на Еврогрупата се избира с мнозинство от гласовете на държавите членки от еврозоната. Той не е длъжен да бъде министър на финансите на държава членка.

СЛИВАНЕ НА ФУНКЦИИТЕ НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА И ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ

На основание **член 17, параграф 7 от ДЕС** Европейският парламент понастоящем избира председателя на Европейската комисия с мнозинство от своите членове по предложение на Европейския съвет, който действа с квалифицирано мнозинство и взема предвид резултатите от изборите за Европейски парламент. На основание **член 15, параграф 5 от ДЕС** председателят на Европейския съвет се избира с

Реч на председателя Юнкер за
състоянието на Съюза, 13 септември
2017 г.

*„Съобщение относно възможностите за
засилване на ефикасността на
ръководството на Европейския съюз.*

*Съобщение относно евентуалното
създаване на поста на постоянен
европейски министър на икономиката и
финансите (член 2 от Протокол № 14) и
институционалните последици от това. “*

Обяснение

квалифицирано мнозинство от Европейския съвет за срок от 30 месеца, като неговият мандат може да бъде подновен. **Член 15, параграф 6 от ДЕС** предвижда, че председателят на Европейския съвет не може да упражнява **национален** мандат, което означава, че той може да упражнява друг **европейски** мандат.